

Глосарій. К.: Текст, 2004. 136 с.

4. Присяжнюк М.М. Інформаційна безпека України в сучасних умовах. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 2013. Вип. 30. С. 42–46.

УДК 347.77

Яворський І.,
*аспірант, Західноукраїнський
національний університет*

Чорна А.,
*студентка юридичного факультету,
Західноукраїнський національний
університет*

ДО ПИТАННЯ ПРО НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТУ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Як каже Добровольська К. Л., «Двадцять перше століття характеризується епохою науково-технічного прогресу, що супроводжується переходом суспільства до суспільства інформаційного типу. В час коли знання та інформація об'єднуються в єдиний інформаційний простір, питання охорони та захисту прав щодо об'єктів інтелектуальної власності все більш стають актуальними» [1].

Інтелектуальна власність є важливим ресурсом в сучасному світі, створюючи стимул для творчості та інновацій. [2] Захист прав на інтелектуальну власність не лише сприяє розвитку творчості та інновацій, але і забезпечує справедливість для її власників. Одним з ключових елементів системи захисту прав інтелектуальної власності є нормативно-правове забезпечення компенсації за порушення цих прав [3].

Як охорона, так захист прав інтелектуальної власності, що є одним із елементів охорони, відіграють на сьогоднішній день визначальну роль для досягнення високого економічного та соціального розвитку будь-якої держави, а відтак потребують належного правового регулювання. Законодавча база у досліджуваній сфері охоплює широкий перелік нормативно-правових актів різної юридичної сили та різних статусів (загального та спеціального законодавства).

Так, особлива роль відведена конституційно-правовому регулюванню питань інтелектуальної власності. І це пояснюється тим, що від конституційно-правового регулювання бере свій початок галузеве-правове регулювання. Причому норм Конституції абсолютно достатньо, щоб сформувати цілісну систему правового регулювання нижчого рівня. Нагадаємо, що Конституцією України визначено право кожного «володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності»;

гарантовано громадянам «свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності»; гарантовано кожному громадянину «право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності, зокрема, ніхто не може використовувати або поширювати їх без їх згоди, за винятками, встановленими законом» [2].

Рівень законів в Україні представлений кодифікованими та некодифікованими законодавчими актами, серед яких слід відмітити Цивільний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Митний кодекс України, Кримінально-процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, Кодекс законів про працю України, Цивільний процесуальний кодекс України, Кодекс адміністративного судочинства України, закони України «Про авторське право і суміжні права», «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про правову охорону географічних зазначень», «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів», «Про охорону прав на сорти рослин».

Підзаконні нормативно-правові акти є найбільш обширнішою групою законодавчих актів, оскільки вони деталізують норми законів і прописують те, як вони мають реалізовуватись на практиці.

Та сама система охорони прав інтелектуальної власності не була б досконалою без такої її складової як захист прав. Кщо не було б можливостів захистити свої права, то і доцільність набуття таких прав ставиться під сумнів.

Проаналізувавши норми вказаного визе законодавства, можемо дійти висновку, що саме компенсаційна функція тут відіграє вирішальну роль. Каральна звічно присутня, та правовласник більше зацікавлений у компенсації, а не покарання винного.

Система компенсації за порушення прав інтелектуальної власності передбачає різноманітні механізми відшкодування збитків та штрафів для захисту прав власників. Зокрема, компенсація може бути виплачена у вигляді фінансової компенсації за завдані збитки, включаючи втрати прибутку, витрати на відновлення прав або втрату комерційної цінності. Крім того, можуть бути застосовані штрафи, які відповідно до закону можуть бути значними [3].

Нормативно-правове забезпечення компенсації є важливим інструментом для забезпечення захисту прав власників інтелектуальної власності. Воно не лише відшкодовує завдані збитки, але й відіграє роль стримування для потенційних порушників прав. Це сприяє створенню сприятливого середовища для творчості, інновацій та розвитку.

Отже, нормативно-правове забезпечення компенсації виступає як важливий елемент системи захисту прав інтелектуальної власності. За допомогою цього механізму відшкодування власники можуть захистити свої права та отримати компенсацію за їхнє порушення, що сприяє стабільності та розвитку сфери інтелектуальної власності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Добровольська К. Л. Правове забезпечення прав інтелектуальної власності в Україні. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ (nauka.com.ua)
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. (rada.gov.ua)
3. Гришко І.Ю., Уткіна М.С. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності України. Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 4 (33), 2010. С. 26-30.

УДК 330.111.62

Романів Р.
*аспірант, Західноукраїнський
національний університет*

Корж О.
*студентка юридичного факультету,
Західноукраїнський національний
університет*

ДО ПИТАННЯ ПРО ВПЛИВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах істотного посилення значення нематеріальної складової та інноваційного чинника конкурентоспроможності товарів і послуг роль і значення інтелектуальної власності інтенсивно зростають. Застосування нематеріальних активів є вагомим стимулятором прогресу в усіх видах економічної діяльності. Це обумовлено тією роллю, яку сьогодні відіграють об'єкти інтелектуальної власності у науковій, комерційній, виробничій і зовнішньо-економічній діяльності підприємств. Щодо торгівлі, то перевагами використання об'єктів інтелектуальної власності стають: підвищення конкурентоспроможності товарів та підприємства, збільшення обсягів товарообороту і ринкової частки.

Відтак, інтелектуальна складова все більше відіграє важливу роль в системі функціональних характеристик економічної безпеки торговельного підприємства, адже дозволяє зменшити витрати обігу, підвищити конкурентоспроможність товарів, підсилити маркетинговий комплекс підприємства, є фактором інноваційності господарювання, а відтак забезпечення динамічної конкурентоспроможності торговельного підприємства.

Роль інтелектуальної власності в економіці постійно зростає, випереджаючи значущість засобів праці та їх ресурсів. Сьогодні конкурентоспроможні матеріальні цінності та товари, що проходять стадії виробництва, обміну і споживання, створюються за рахунок запровадження нових технологій, використання інтелектуальних творчих знань.

В умовах посилення конкуренції на споживчому ринку України посилюється важливість управління діяльністю суб'єктів господарювання з ширшим залученням об'єктів інтелектуальної власності. Зростання частки нематеріальних активів у ринковій вартості підприємств, вплив об'єктів права